

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Hirdetéseknél két hasábos petit sora 16 fill., többszöri beiktatásnál megfelelő engedmény. Nyilttér sora 30 fillér.

Felolvasó szerkesztő: Dr. DONOSZLOVITS VILMOS. Laptulajdonos: OBLÁT KÁROLY.

Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. Megjelenik vasárnap és esztűttőkön.

A gabonaraktrákról.

Latinovits Géza Bács-megye legagilisebb országgyűlési képviselője megyszerte mozgalmat indított a gabonaraktrák felállítására érdekében. Külföldön tanulmány tárgyává tette a birtokos osztályra ezen fontos intézményt, s hazajöve, ugy a sajtóban, mint a megyei társadalomban s ujabban felolvasás útján is terjeszteni igyekszik ezen kedvező eszméjét, s nem kimél fáradságot, hogy azt a megvalósulás stádiumába juttassa. A zen-taia meghívására e napokban felolvasást is fog tartani. Zomborban az eszmét Lallosevics János a kereskedelmi egylet ügyésze vette pártfogás alá, s ép a kereskedelmi egyletben tette szóvá egy gabona raktár föllállítását.

Mi, a sajtó munkásai figyelemmel kísérik minden a közéletben felmerülő mozzanatot, s kötelességünk ahhoz

„Bácska“ 1880. évi május hó 4-én.

A közraktárakról.

Magyarország kereskedelmi sajtója már évek óta foglalkozik a közraktárak kérdésével. Előadja azon nagy hasznot, melyet ezen üdvös intézmény, életbeléptével kereskedelmi viszonyainknak hozna; és ezen cikkkezés eredménye az, hogy eddig fővárosunkban, néhány kisebb magánraktár kivételével, egy nyilvános közraktár sem létezik; a vidéken pedig az egészről tudomást se vesznek. A kérdés megpendített, a tárgyalások évek óta folynak, és még mindig ott állunk, a hol voltunk. Aki tudja, hogy ezen intézmény mennyire szükséges, és ezáltal, hogy eddig életbe nem lépett, mennyi kárt vont maga után; az előtt meg nem fogható, hogy egy ily életképes, sőt ha komolyabban vesszük, ily nélkülözhetlen intézmény, eddig meg nem testesült. Ennek oka csupán csak abban rejlik, hogy nálunk minden efféle kérdés, legyen még oly üdvös vagy szükséges, csak évek utáni hosszú tárgyalásokra, és csak akkor, ha már mindenki megérlelődött ama meggyőződés, hogy valóban jó lett volna e kérdés évek előtt megoldani, csak akkor hozatik komolyabban szőnyegre; bár azért a terv kivitele még mindig a messze távolban fekszik.

Ezt Bécs városa sokkal gyorsabban oldotta meg. Belátták ott ugyanis, hogy a közraktárak a kereskedelemnek ki nem számítható hasznot hoznak; nem alkudoztak sokáig; a város kezébe vette az ügyet és ő maga építette ama nagyszerű, világhírű közraktárakat, melyek nemcsak kereskedelmük felvirágozásához nagyban hozzájárultak, hanem dacára annak, hogy a díjszabályok oly alacsonyak, hogy mindenki igénybe veheti, a város költségvetésében igen szép tiszta bevételt mutatnak. Ha most nálunk a fővárosban nem épülhet ily közraktár, mit várhat akkor a vidék, amely utalva van a főváros példáját követni? mert, annyi bizonyos, hogy a közraktárak felállítására a fővárosban a legnagyobb hatást idézi elő az ország kereskedelmére nézve. De ép oly üdvös lenne ezen intézmény a vidék főbb városaiban.

a közérdek szempontjából hozzá szólni.

E napokban a »Bácska« című lapban három közlemény jelent meg, mely a gabonaraktrák üdvös, czélszerű és hasznos voltát fejtegetve — Zomborban egy gabonaraktrák felállítására mellett tört lándzsát. Ezen cikksorozatra válaszul a »Bácska« utolsó számában Bárány Zsiga aláírásával egy cikk jelent meg, mely egyenesen »merényletnek« mondja a gabonaraktrák föllállítását, a kereskedelemre és a szövetségi eszme folytonos dicsőítése ellen ir.

Előre kijelentjük, hogy nem óhajtunk sem a »Bácska«-val, se Bárány Zsigmond ural polémiába bocsájtkozni e léren, mert hisszük s megvagyunk győződve, hogy az, aki a cikksorozatolt írta, megtudja védeni a maga igazát, — ha igaza van. Elismeréssel vagyunk Bárány Zsiga ur iránt is, aki ily bátran

ki merete mondani a maga véleményét, bár azt nem osztjuk. Ezen álláspontunkat indokolni kellene, — de nem tesszük, mert megleszi azt helyettünk ugyanazon Bárány Zsiga ur, aki ugyancsak a »Bácska« hasábjain a gabonaraktrák mellett telkesülten érvelt. Ismételjük, nem óhajtunk polémiát, — s már ezért ilt eleve kijelentjük, hogy a »változott viszonyok«, »czimezések«, »elnevezések«-féle kifogásokra nem fogunk felelni, — mert melléke, lényegtelen, nem a czélt érintő dolgok nem ronthatják le a lényegest. Miután pedig lapunk olvasó közönségét is érdekelheti ezen aktuális, a gazdasági közönséget is egy kereskedő osztályt egyaránt közelről érintő, a mozgalomba melyen bele vágó kérdés, — szőzerint leközöljük mind a két cikket nemcsak ellentétessége, de sajátos érdekessége miatt is.

„Bácska“ 1903. évi február hó 6-án.

A szövetségi gabonaraktrár.

— Válaszul. —

Bevártam a harmadik cikk megjelenését is, hogy észre vételeimet a megpendített eszme iránt megtegyem, noha már az első közlemény olvasása után tisztában voltam az iránt, hogy itt ismét az agrarius irány egyik produktumával van dolgom aminők az utolsó időben gombamódra teremnek.

Mert azok a tanok, a melyeket az a három közlemény hirdet, nem újak, olvashatjuk mindennap újságokban, rőpiratokban, a folytonos kiméletlen harcot a kereskedők ellen, az áruközvetítés teljes kiszorítását stb. De a szerző még egy lépéssel tovább megy. Nem elégszik meg azzal, hogy azt mondja, hogy a szövetségi alapon létesítendő intézmény mellett a termelő gabonáját egyenesen a fogyasztónak fogja eladni, hanem veszedelmes jelszavakkal igyekszik a gazdát a kereskedőtől elő távolítani, mondván neki, hogy ne hozza be gabonáját a zombori piacra, mert nem egyszer teszi ki magát ama veszteségnek, melyet neki némely gabonakereskedők vagy azok ügynökei lelkiismeretlen hamis mérlegéssel okoznak. Ha pedig otthon várja be a vevőt, az nem egyszer ugraszítja be rossz üzletekbe hamis piaci és bűzei hirtelkel (!)

Vajjon meggondolta-e a cikk írója, hogy milyen igazságtalan súlyos vádat emel ő ezzel kereskedelmünk ellen? Tudja-e ő azt, hogy a laikus közönségnek több se kell, mint ilyeneket olvasni és győkeret ver benne az a meggyőződés, hogy nemcsak a gabonakereskedő csalja meg őt hamis mérlegéssel, hamis a fa-, a szén-, a fűszer-, a rőfőskereskedő is?

És a kereskedők ellen intézett ilyen merénylet után a szövetségi eszme folytonos dicsőítése, a termelő és fogyasztó közvetlen érintkezésének állandó propagálása után valóban megoldomom kell a cikk befejező szavainak, a melyek szerint »a szövetségi gabonaraktrár létesítése városunk tengődő kereskedelmére eléggé meg nem bősűllhető jelentőséggel bírna.«

FERENCZ JOZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDŰL ELISMERT KELLEMEZSÉZŐ IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZ

Nálunk, mint látjuk, a gazdák legnagyobb része nem bír teljes gazdasági épületekkel. Csak kevés polgárnál, és csak a leggazdagabbnál találunk jó erős anyagból épült magtárakat, a hova a termését rakhatja. „Hiszen csak minden házhoz van talán padlás?” fogja mindenki kérdezni. Igen, de erre a paraszt természetét nem rakhatja; mert számalomra méltó az a paraszt, a ki egész évi termését padlásra rakhatja, és azon körülmenynél fogva, hogy a falusi házak többnyire náddal vannak fedve, ott mindig veszélyeztetve van. Más raktárokat pedig ott helyben nem bérelhet, és ha gabonáját nem adhatja el mindjárt az aratás után, akkor vermeket és, melyekbe azt berakja, befűdi, és úgy hagyja míg el nem adódik a gabona.

De az a gabna, melyet ő tavasszal a vermekből kivész, többé nem az, a melyet az aratás után oda belerakott. Az a szép vörös színű acélos buza olvesztette színét, halavány, dohos lett, és ha a piacra hozza, tizenöt vagy husz százalékkal kevesebbet kap a rendes áránál. Nem-e vétek ez? Nem-e bizonyul itt be ama régi mondás, a melyely a külföld bennünket jellemezni szokott hogy „a magyar saját szíriában fullad meg?” Jól tudja a gazda, hogy azáltal, hogy sokat vesztesít a rendes árral szemben, nagy és drága lakkért fizet, ha gabonáját a vermekbe teszi; de mégis teszi, mert szegény nem segíthet rajta.

Ha azonban a vidék nagyobb városaiban létezének közraktárak, melyek felépítése semmi áldozat a tulajdonosra, mert hisz szép hasznót huzhat belőle, ez nemcsak sok bajt háritana el tőlünk, hanem ép annyi előnyököt is hozna. A közraktár több mindenféle nagyságú magtárokból áll. Ha tehát az aratás be van végezve, a birtokos berakhatja egy ily magtárba gabonáját, megfizeti a csekély díjt, a melyben a tűzbiztosítási díj is ben foglaltatik, és akkor már nincsen semmi gondja rá. Kezelési költségei többé nincsenek, sőt ama körülmeny által, hogy a közraktárak vagy egy vasúti állomás, vagy pedig egy vízi rakópart közelében építetnek, a szállítási díjt oda is megtakarítja. S utóvégre ama előnnyel bír, hogy gabonáját, amiódon csak neki tetszik, eladhatja; mert mindig ott van a piacon, mialatt pénzkütség esetében, ha épen az ár nem tetszik, mérsekelt kamatok mellett minden kezeség nélkül kaphat előleget.

A kereskedelem pedig nem volna az eddigi szűk korlátok közé szorítva, hanem nagyobb mérvet öltene; mert áruhiány akkor sohasem állhat elő és eltekintve attól, hogy dohos gabna akkor a piacra többé nem jöjné, a falusi spekulánsok és üzások üzérkedésének is vége volna vetve.

Ezek amazok az előnyök, a melyeket a közraktárak építése úgy a földművelőnek, mint a kereskedőnek nyújtana; és ha azokat mostani viszonyainkkal összehasonlítjuk, akkor látszik csak, hogy mennyi mulasztás esett azáltal, hogy eddig komolyabban nem foglalkoztunk e tárgygyal. Jól tudom, hogy egy ily intézmény életbe léte egy szerre nem kívánható; de ha csak lassan-lassan haladunk is előre, akkor még mindig megvan az ön előnyünk, hogy közelebbre érünk a célhoz; míg ha kezünk et az önlünkbe tesszük és úgy várjuk a jövőt, azt sohasem fogjuk elérni.

Azért akartam e lapok hasábjain szőnyegre hozni e kérdést, a mely anyagi viszonyaink felvirágzásával oly közeli viszonyban van, mert reménylém, hogy tágabb körök komolyan foglalkozandának véle.

Bárány Zsig.

*. Változás a görög keleti szerb hitközségben.

A zombori görög keleti szerb hitközség ügyeinek megvizsgálására kiküldött úvidéki bizottság f. hó 5-én befejezte 3 napig tartó vizsgálatát a felsőbb hatóság további intézkedéseig. Mivel a vagyonkezelésre vonatkozó vizsgálati anyag rendkívül nagy és igen bonyadalmas, a kiküldött bizottság abba bele sem bocsájtkozott, hanem csakis az egyházközség újja szervezésével foglalkozott, mivel az inventárium átvétele és átadása három napot vett igénybe, mi szintén igen bonyadalmas volt. A felsőbb hatóság rendeletét foganatosítva, kinevezett a bizottság egy új ideiglenes egyházközségi vezetőséget, mely 15 tagból áll. Tagjai: Blagojevics János felső leányiskolai tanár, Pavkovics György felsőleányiskolai hittanár, Szvircevicus Christifor felső leányiskolai tanár, Másics Novák kongressusi jelölt földbirtokos, Maglic István kereskedő, Lugumerszky Plató kereskedő, Bikár Toma kereskedő, Karakasevics Milivoj kereskedő, Georgievics Koszta banki pénztárnok és földbirtokos, Bikár Kuzman iparos, Theodorovics Zlatoje kereskedő, Bikár Nenád dr. ügyvéd, Lukics Szvetozár kereskedő, Nikolic István kereskedő és Kovacsics Rada kereskedő. Azonkívül tagja a bizottságnak

hivataltól: Kupuszárevics Lyubomir eseperes és Gavrilovics Milutin plébános. A bizottság nyomban összeülve, megalakult és elnökvé egyhangulag Blagojevics János, alelnökké egyhangulag Maglic István és jegyzővé ugyancsak egyhangulag Pavkovics Györgyöt választották meg. Az új bizottság, — mely ideiglenesen működik első és legfontosabb feladatául azt tűzte ki, hogy a zombori szerb hitközségben végre valahára törvényes és igazságos állapotok létesüljenek. A vizsgáló tet ezen új bizottság fogja folytatni Belyánszki György szentszéki revizorral, mely elég anyagot fog adni, mivel csak a múlt évről 2—300 fontos elintézetlen ügy maradt vissza. Az új bizottság megalakulásával, egy új és szebb jövő elé néz bizalommal a zaklatott szerb nép Zomborban.

Kórház.

Nincs oly eszme, gondolat, nincs olyan igazság a föld kerékességén, a melynek ellenzői, gáncsolói ne akadnának s a jó és a rossz szellem egymással örökös harcban állanak. Ez okozza, hogy minden jó irányú törekvés, minden üdvös kezdeményezés, minden reform akadályokba ütközik s csak erős küzdelem árán érhet célzt. Gyakran megtörténik, hogy elbukik, kudarcot vall,

ugyan, ugyan hagyjuk az ilyen tréfákat, mert itt komoly dolgokról, egy egész kereseti osztálynak létfenntartásáról van szó és azért legyen megengedve, hogy a zombori forgó gabonarakktárakra gyakorlati szempontokból egy néhány észrevételt tegyek.

Először is jőjjünk tisztába az iránt, hogy melyek azok a gabonafélék, a melyeket itteni gazdaközösségünk oly nagy mértékűsítése képezi a főbevételét? Ez a tengeri és a buza.

Előbbi a gabonaráktár szempontjából számításba nem jő. A tengetit ugyanis csak úgy konzerválhatjuk, ha csövestül göréba helyezjük, a hol legalább május haváig kell maradnia, mig morzsolható úgy, hogy már meg ne romoljék. A buza pedig nálunk nem képez kivételi cikket és így elesnek mindazok a konkluziók, a melyeket szerző a kivétel szempontjából az intézményhez fűzött. A zombori gőzmalom ma évenként 250,000 métermázsza búzát őrölnek fel, ennyi buza pedig nálunk, a környéket beleszámítva, nem is terem, úgy hogy a malomok gyakran még e megyén kívül is kénytelenek vásárolni. A malomok létesítésével tehát megszűnt városunk buzapiacnak lenni és tudják is ezt nemcsak Budapest és Bécsben, hanem Délmagyarország és Svájcban is, ahol néha még keresik a magyar búzát, de hozzánk most egyáltalán nem fordulnak.

Ha tehát ebből a szempontból teljesen feleslegesnek tűnik a gazdaközösség áldozatkészségét igénybe venni, ugyan ilyen mértékben mutatkozik ez szükségesnek ott, a hol a szerző az eladás kitolásából véli a gazda érdekeit védeni.

Nagyon téves az a felfogás, hogy feltétlenül haszonnal jár, ha a paraszt búzáját nem ősszel, hanem tavasszal adja el, mert szantalan esztendőben ép az ellenkezőjéről győződünk meg, a mennyiben a buza áprilisban olcsóbb volt, mint októberben, de vajjon ekkirő számításba vette-e, hogy ha a gabona raktárakba lesz elhelyezve, mennyibe kerül a beraktározás, megmázsálás, a gabonának „folytonos forgatása, tisztítása, minőség szerinti osztályozása, keverése, egyenlősítése stb.“, kirakásnál az újból megmázsálása, kirakása és végül a termézszerterű manco és a raktárdíjak összege? En legalább meg vagyok nyugtatva az iránt, hogy az a gazda, a ki egyszer ilyen számlát kézhez fog kapni, meghagyja majd unokáinak is, hogy nyilvános raktárakba ne helyezze el a búzáját.

De minek is? Hiszen az a gazda, a ki termését nem akarja ősszel eladni, hanem tavaszig magasabb árakat remél, találhat e széles e hazában kedvezőbb feltételeket, mint a milyeneket a helybeli malomok ez irányban szabtak? A gazda ősszel beviheti a búzáját a malomba és spekulálhat vele tavaszig, anélkül, hogy ez egy krajcárnyi költségbe kerülne vagy hogy a beszáradásért valamit számítanának. Azonfelül kap a malomtól $\frac{1}{4}$ értékig előleget a zombori takafékpénztár időszerinti kamatálba mellett, nos hát ezek után szabad kérdenem, nem don Quijotti hurokat vivünk, ha most olyan eszmék megvalósítása mellett törünk lándzsát, amire semmi, de semmi szükségünk sincs?

Ami nekünk kellene, ami képes volna tengődő kereskedelmünket hathatósan támogatni és piacunkat régi magaslatára emelni ez a vasuti közraktárak létesítése, amire egyik legközelebbi cikkemben fogok visszatérni.

Bárány Zsig.

de a harc tűzpróbáján keresz túl megy Ezek általános igazságok.

Gőzfürdőről, villamvilágításról nem beszélünk, mert azok elérhetlen utópiák Zomborban, — nem beszélünk igazságügyi palotáról, se kaszányáról most, mikor a vásártér megállóhelyről egy gyalogjárdát sem vagyunk kép esek avárosba bevezetni. — Pedig mindezek közzsüksegletek, a város fellendülését célozzak, s jövedelmet hozók. De hiába minden írás, minden szó, minden nógatás.

Végre most jönnék a doktorok. A helyzet komikus, — de való. Azt mondják: Nézd te város! ha okos dolgokon nem akarsz eljánni s fokozni azokkal jövedelmedet s velük jólétet teremteni — itt vannak a bolondok — ezeken nyerhetsz! Csinálj közkórházat — elmebetegok osztályával, — ez kifizető. Talán ez meghatja a várost — s lehet szerencsésebb lesz a kivitelben ezen eszme mint a többi mely évek óta megoldásra vár.

A zombori orvosi kar dicséretére válik, hogy belátva a fonák helyzetet a városi kórházat újáépítetni javasolja. A gazdag és nagy Bácsország s vele székvárosa Zombor higienikus intézményeivel nem igen dicsekedhetett. Humanismus, emberbaráti, kulturális szempontok már rég sürgették egy nagyobb szabású kórház

létesítését a Duna-Tisza alsó részében, hangok is emelkedtek e tárgyban úgy a gyűlés termekben mint a sajtóban — s most a zombori orvoskaré az édem, hogy ezen legdrágább kincsünkre, közegészségünkre oly fontos intézményt hívják, annak megvalósítását sürgetik. A zombori orvoskarnak emlékirata, melyet a hatóságú orvosok és a zombori orvosok egy-süllete a városi közgyűlés eléterjeszt, kivonatossan itt közöljük:

Igen sajnáljuk, hogy ezen memorandumot helyszűke miatt, teljes egészében nem közölhetjük.

Bevezetésben a kórház mostani állapotát hűen így írja le: A kórház mostani terjedelmében annyira nem kielégítő, hogy gyakran a legsürgősebb elhelyezést, esetleg életmentő műtétet igénylő betegek kell férőhely hiánya miatt a felvételt megtagadni. Vagy megesik, hogy családok, egész utcák fenyegetett biztonságát kell összetett kezekkel nézünk, mert egy dühöngő elmebeteg nem tudunk ellátni. Nem tudjuk megakadályozni azt, hogy a nálunk annyira sok trachomás hevenyfertőző állapotában kellő elhelyezéssel ártalmatlanná tétessék a mások érdekében, vagy a csak kórházban megszerezhető gyógyítással a megvakulástól megóvassék. Már részt meg restelnünk kell már azt is, hogy a mostani tisztázott fogalmak parancsolta utmutatások ellenére egy szobába kell fektetni a többi belgyógyászati beteggel az orbánczosat, a farkasgöresben szenvedőt az imént megapuntált beteggel, vagy a műtétre váró szülönőt a gyermekágyi lázban szenvedővel.

A millenáris hazafias felbuzdulás humanisztikus intézkedéseket is szőnyegre dobott, az eszme megtestesülni ígkerzett, a mennyiben a közgyűlés 1896. évi január hó 30-án 16/1896. közgy. szám alatt elhatározta, hogy a város felvirágztatását célzó intézkedések sorába lépteti a kórházat is.

Majd így folytatja: Ha kórházunkat elmebetegosztállyal is kibővíthetjük, abban a helyzetben leszünk, hogy azt mindjárt be is népesíthetjük, mert a belügyminiszter, mint az egészségügyi kormány feje, szívesen átenged nekünk a túlszűlt állami intézetekből betegeket kezelésre s ápolásra és az ápolási díjat a belügyi tárca terhére meg is fizeti értük. Ugyancsak a belügyi tárca terhére ápolatnak a trachomás és bujakóros betegek, míg a fizetni nem képes és fizetni nem képes hozzátartozókkal nem bíró u. n. rendes betegek után az ápolási díjat az országos betegápolási alap fizeti.

Az elmebetegosztályra 100, a belgyógyászatra 60, a sebészet-bujakórosra 60, a szüléset-nőgyógyászati, trachomás és szemgyógyászati, a hevenyfertőző és gümőkóros osztályra 20—20 ágyat számítva, kórházunk 300 férőhelyre volna berendezve.

300 ágyra tehát 600,000 (hatszáz ezer) korona befektetési tőke szükséges.

Ha az első időben 80 elmebetegre és 120 más betegre számítunk, a mi a fenforgó körülmények danczára sem nevezhető utópianak, a közkörházaknál általában elfogadott 1-80 koronányi ápolási díj mellett a kórház napi bevétele 360 korona, évi bevétele 131,400 korona.

Ehhez hozzászámítva a kórházi alapnak ez időszakban 224645 koronából álló jövedelmét, a kórház évi összjövedelme 13364645 korona.

Nézünk már most a mik ezzel szemben a kiadások?

Az élelmezésért jelenleg a vállalkozónak átlag 60 fillért fizetünk egy beteg után. Saját kezelésben 80 fillért számván egy beteg élelmezésére, jelentékenyen jobb ellátásban részesülnek betegek és akkor egy napi élelmezés kerülne 160 koronába, egy évi élelmezés 58,400 korona.

Az összesített kiadások a melléklet-

ben csatolt részletes költségvetési előirányzat szerint a következő főlételekre oszlanak meg:

Betek élelmezése	58400 kor.
Tiszti fizetések	11600 „
Bérek	7500 „
Gyógyszerek, kötőszerek, műszerek pótlása	7000 „
Fűtés és világítás	4000 „
Tisztítás és mosás	3000 „
Vegyeesek	2400 „

Összesen 93900 kor.

mely összeget a kórházunk minimálisan felszámított 133,646 45 korona jövedelméből levonva, marad fölöslegül 39,746 45 korona.

A kórház fenntartása tehát városnak, mint jogi személynek, semmi áldozatába nem kerül, sőt az ápolási díjaknak a tényleges kiadásokhoz mért és a fentiekben 39,746 45 koronában feltüntetett fölöslegéből még az építésre felvett 600,000 koronányi kölcsön annuitásos törlesztésére is elegendő fedezet jut (600,000 kor. $\times 5\%$ = 30,000 kor.)

Ezek után önként felmerül a kérdés, mi történjék még a részletes tervek megvitatása előtt azon czélból, hogy építendő kórházunk elmeosztályt ösztályllyal kiegészíthető legyen?

A város képviselősege küldöttségileg tegyen lépéseket az iránt, hogy a belügyminiszter új kórházunknak elmeosztályt ösztályllyal való kibővítését engedje meg és hogy intézetünk benepesítéséhez a túlszűlt állami intézetekből átengedett betegekkel hozzájáruljon.

Végül így fejezi be:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Engedje meg, hogy a miniszteri kijelentés kapcsán utaljunk arra a mindnyájunk által köztudomású ténykörülményre, Zombor városának forgalma évek óta pang,

kereskedelmünk, iparunk a számba sem vehető idegenforgalom miatt nines, mezőgazdasági termékeinket nem tudjuk feldolgozni, sem elfogyasztatni.

Méltóztassék tehát tekintetbe venni, hogy az építendő 300 ágyas kórházunk 130—140 ezer koronányi költséggel dolgozó háztartása a saját zsirunkban való megfulladásól óv meg bennünket azzal, hogy a mi terményeinket és szolgáltatásainkat szerzi be és fogyasztja el.

méltóztassék tekintetbe venni, hogy állandóan 200—300 itt fekvő és évenként 80—100 ezer ápolási napon itt gondozott, jórésben idegen betegek, hány kísérelje és hozzátartozója fordulna meg városunkban, elénkítve annak forgalmát és emelve ezzel annak közzgazdasági jólétét?!

Ezen senki által kétségbe nem vonható és teljes méltánylást érdemlő körülményekhez fűzött javaslatunk már most odaszól:

Mondja ki a tek. Törvényhatósági Bizottság, hogy 1896. évi január hó 30-án 16/1896 közgy. szám alatt kelt millenáris és 1902. évi április hó 19-én kelt 72/1902 közgy. számú határozatainak kiegészítésképp és fenn részletezett indokainál fogva egy 300 ágyas városi közkörház létesítését elodázhatatlanul szükségesnek tartja, hogy annak létesítését elhatározza, hogy annak felépítésére 600,000 (hatszáz ezer) korona a kórház jövedelméből annuitásokban törlesztendő kölcsönt vesz fel és hogy ezen határozatának miniszteri jóváhagyását küldöttségileg szorgalmazván, az építésnek minél előbb való megkezdhetése czéljából a polgármestert a szak-szerű terveknek a „Budapesti Közöny“ben hirdetett pályázat útján való beszerzésére utasítja.

Városi ügyek.

☞ Városi közgyűlés.

Zombor kir. város törvényhatósági bizottsága 1903. évi február hó 11. é. (szerdán) délután 3 órakor a város-háza nagytermé-

ben rendes közgyűlést tart. Ezen közgyűlés tárgyai: 1. Polgármesteri jelentés a közügyek állapotáról. — 2. A m. kir. belügyminiszternek intézvénye a házpenztár, köveési- és nyugdíj-alap 1903. évi költségelirányzatának jóváhagyása iránt. — 3. A m. kir. belügyminiszternek intézvénye a felső kereskedelmi iskolai tanári kar fizetésfelemelésének jóváhagyása tárgyában. — 4. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszternek intézvénye a Gyalokay Rozália-féle ösztöndíjalapítvány alapító oklevelének módosítása tárgyában. — 5. A m. kir. kereskedelmi miniszternek intézvénye a követvélmszedésre vonatkozó engedély-okirat megújítása tárgyában. — 6. Dr. Czvetkovits Péter lemondása az 1903. évi legtöbb adót fizető bizottsági tagnságról. — 7. A város polgármesterének előterjesztése báró Bibra Frigyes bizottsági tag elhalálása folytán az 1903. évre legtöbb adót fizetők sorába egy póttagnak behívása iránt. — 8. Széchenyi József lemondása a közigazgatási bizottsági, a nyugdíjalap kezelő bizottsági és a számonkérészei tagnságról. — 9. A városi közigazgatási bizottság egy tagjának megválasztása. — 10. A számonkérészei egy tagjának megválasztása. — 11. A nyugdíj alap kezelő bizottság egy tagjának megválasztása. — 12. A kertészeti bizottság egy tagjának megválasztása. — 13. Sztojakov Mladen kérvénye városi maradványtörl eladása iránt. — 14. Pozsony városi közönségének átirata a czukorkontingensről szóló törvényjavaslat ellen intézett feliratuk pártolása iránt. — 15. Sopron város közönségének átirata a vadászati törvények módosítása iránt intézett feliratuk pártolása iránt. — 16. A róm. kath. kegyuri bizottság, a gör. kel. szerb egyházközség és az izraelita hitközség kérvénye az iskolai segélyezési hiányad felemelése iránt. — 17. Fernbach József és társa vasuti engedélyesek kérvénye a zombori-bécsesi h. é. vasútra megszavazott hozzájárulásnak 40000 koronával való felemelése iránt. — 18. A róm. kath. kegyuri bizottság és a gör. kel. szerb egyházközség választmányának kérvénye a tanítók fizetésének felemelése iránt. — 19. Városi tanács előterjesztése egy bérkocsis állomásnak a Széchenyi körúton a Pávlovits-féle ház előtt leendő létesítése iránt. — 20. A város polgármesterének előterjesztése a vármegyei mezőgazdasági szövetségbe való belépés iránt. — 21. Dr. Popovits István és társai előterjesztése egy közkörház létesítése iránt. — 22. A törvényhatóság által kiküldött bizottság jelentése a pénztárak megvizsgálásáról. — 23. A közegészségügyi bizottság javaslata az építkezési szabályrendelet 18. §-ának módosítása iránt. — 24. A közegészségügyi bizottság javaslata a kávéházi pénztárosoknak alkalmazására nézve alkotandó szabályrendelet iránt. — 25. A szünügyi bizottság előterjesztése a jövő évi szünévad betöltése tárgyában. — 26. Maximovits Miklós l. aljegyző kérvénye 6 heti szabadság engedélyezésére iránt. — 27. Auth György házpenztárnok kérvénye fizetési előleg iránt. — 28. Bikár Vazul adópenztárnok kérvénye fizetési előleg iránt. — 29. Veszelinovits Milorád l. alkaptány kérvénye fizetési előleg iránt. — 30. Konyovits Pál adótitstz kérvénye fizetési előleg iránt. — 31. Moits Sándor földadónyilvántartókérvénye fizetési előleg iránt. — 32. Aradszky György iktató kérvénye fizetési előleg iránt. — 33. Asztalos Pálné rendőr özevényének kérvénye végkielégítésének megállapítása s temetkezési járuléknak folyósítása iránt. — 34. Szilárd Jakab városi m. kir. állatorvos oklevelének meghirdetése. — 35. Koch Erzsébet, Huhn Teréz és Bohóczky Juliana babák oklevelének meghirdetése.

☞ Hirdetmény.

Zombor kir. város tanácsa részéről ezennel felhívtnak mindazon adózó polgárok, a kik adó- illetve

hadmentességi díjkönyvecskéiket a 17572 ad. kig. 902. szám alatt kibocsátott hirdelményben kitűzött haláridőig a városi adóügyi osztálynál leendő kiegészítés végett bemutatni elmulasztottak, a fentemlített könyvecskéket folyó évi február hó 19-ától kezdve február hó 16-ig bezárólag terjedő záros haláridő alatt, a város adóügyében fizetők pedig a m. kir. adóhivatalnál az 1888. évi 44. tcz. 36. §-ának d.) pontjában megállapított 2—10 koronáig terjedhető pénzbírság kivívásának terhe alatt kiegészítés végett mulassák be.

XC Pályázati hirdetés. Zombor szab. kir. város polgármestere mint Stein Johanna (Hanni) téle kiházasítási alapítvány bizottságának elnöke részéről a fenti alapítvány jövedelméből egy 400 koronányi kiházasítási segélyre ezzel pályázat hirdetett. Fenti segélyre kizárólag izraelita vallású, vagyontalan s erkölcsi tekintetben kifogástalan, jegyben járó zombori hajadonok pályázhatnak. A pályázati kérvények a polgármesterre címelve bezárólag f. évi február 28-ig nyújthatók be.

Hirek.

Fontosabb hazai események évfordulói e héten.

- Febr. 8. A nemzeti színházban először szavalták Petőfi verseit 1848.
 „ 9. Arany Jánost a Kisfaludy Táraaság tagjának választja 1848.
 „ 10. Pákh Albert meghalt 1867.
 „ 11. Blaha Lujza első diadalát aratja 1865.
 „ 12. Kármán József regénye Fanni bagymányai megjelenik 1789.
 „ 13. A M. t. Akadémia Toldy Ferenczet tagjának választja 1848.
 „ 14. Az Akadémia első nagygyűlése 1831.

* **Egyházmegyei hír.** Mindenképp erősödik és terjed azon hír, hogy Dr. Császka György kalocsai érsek főpásztorunk legközelebb bíbornokká lesz kinevezve. A kalocsai érsei iroda jelenti, hogy Huber Lipót teológiai tanár, zombori főldink zsinati vizsgálója és a közeptanodai hitanári vizsgáló bizottság tagjává kinevezetett. Huber Lipót született 1861-ben Zomborban, Prigl Szt. Ivánon, Rácz-Militicsen és Szóntán kaplánkodott, honnan Kalocsára került és gyors egymás után a mostani diszes állást nyerte el. Pótz György kaplán Obrovczára ideiglenes minőségben adminisztratorként lett kinevezve.

* **Kinevezés.** Petonszky Imre kir. adótitkár a pénzügyminiszter adósegédévé nevezteti ki.

* **Kitüntetés.** Ő Felége a király Hajdu Gábort az újvidéki járás rendőrfelügyelőjét — a rendőrségűl kifejtett bokros érdemei elismeréséül a koronás ezüst érdem kereszttel tüntette ki. Az érdem átadása ünnepélyes módon történt, melyet díszdeb követett.

* **Elvi határozatok.** Zombor szab. kir. város f. hó 11-én tartandó közgyűlésen a hitefelvezető iskola fenntartási czélokra a városról a hozzájárulási quóta felmérését kérő kérvényük jó tárgyalás alá. Nem lesz érdektelen, ha erre vonatkozólag a m. kir. közigazgatási bíróság néhány elvi határozatát közöljük: I. Az 1868. LIII. t. cz.-nek a különböző hitefelvezetőknek a községi segélyben való arányos részesítéséről intézkedő 23. §-a csak ott nyerhet alkalmazást, ahol a község önként juttat anyagi támogatást a kebelében fenálló valamelyik egyháznak, a hol ellenben az anyagi támogatást kegyuri jogviszonyon alapulván, a községnek egyoldalúlag meg nem szüntethető köteletségét képezi, ott a törvényes rendelkezés nem alkalmazható. (k. b. 367. 1901.) II. Az 1868. XXXVIII. t. cz. 25. §-a a községeknek csak megengedi, de őket nem kötelezi, hogy a község vagyonából és jövedelméből már előbb fentartott hitefel-

vezető iskolákat ebben a jellegűben továbbra is fentartsák, vagy ilyeneket segélyezzenek. (k. b. 367. 1901.) III. Az 1868. XXXVIII. t. cz. 25. §-a illetőleg az 1868. LIII. 23. §-a kötelezi ugyan a községeket, hogy a mennyiben valamelyik hitefelvezető iskoláját anyagilag támogatják, az ott fenálló más hitefelvezető iskoláit is aránylagos segélyben részesítsék, — de ez a hitefelvezető csak akkor támaszthat törvényes igényt, ha azon iskolát legalább 30 tanköteles gyermek látogatja. (k. b. 209. 1899.) IV. A hitefelvezetők községi segélyezésének az aránya nem az egyes hitefelvezetőkhez tartozó községbeli lakosok adójának, hanem csakis a községben fennálló egyházakéé hűvelékszámának arányához képest állapítandó meg. (k. b. 1898/1899.)

* **Nagy szerb népgyűlés Zomborban.** Ma vasárnap d. e. a szt. György téri nagy tiltakozó népgyűlés lesz, melyre — mint hirtük — sok vidéki meg fog jelenni. E népgyűlés a magyarországi szeremségi és horvát görög keleti szerbek rendezési pártkülönbség nélkül, hogy a májusi kongresszusnak bizalmat szavazzanak és a patriarcha és a zárda vezetőségek protestálói eljárása ellen tiltakozzanak. A népgyűlés megtartását a zombori rendőrségnei dr. Nikolics György és Maglits István és társai jelentették be — s Thurszky Jenő rendőrfőkapitány azt tudomásul vette s arról a rendezőket értesítette, kik tegnap este szűkebb konferenciát tartottak, melyen a mai gyűlés részleteit megbeszéltek. A néphez intézett felhívás ma jelent meg nagy plakátokon. A népgyűlésen több vidéki szerb szónok lesz. A vezetőség sulyt helyez a népgyűlésre, hogy annak határozata és imponáló meggyilatkozása kedvező és igazságos rezolúciót fog eredményezni.

* **Bácsmegeye pöre a kincstár ellen.** Ismeretes az a katonai elszállásolási pör, melyet Szabadka szab. kir. város Bácsmegeye ellen indított s mely tavaly azzal nyert befejezést, hogy a legfelsőbb bíróság a megyét Szabadka követelesének kielégítésére kötelezte. Bácsmegeye azonban fennmarad az a joga, hogy Szabadkának fizetett összegét, mint a kincstárnál szemben fennmaradt követelesét ez utóbbitól követelje. A megye a peres eljárás megindítása iránt minden intézkedését megtett már. Ezt megelőzőleg azonban megkísérli az ügynek békés uton való elintézését. E végből Pribil Ernő megyei főügyész kedden Budapesten volt a pénzügyminiszteriumban. A pénzügyminiszter sem zárkozik el a kérdésben forgó ügynek békés elintézésére elől, mert a megye részéről előterjesztett iratokat véleményadás végett a kincstári jogügyi igazgatóságához tette át.

* **A zombori ügyvédtestély** vlagmi bizottsága megállapította a résztvevők névsorát. Ravasz előrelátással kimondták, hogy a közönség előtt oly féltelmet fölköszöntök egyáltalán nem lesznek, amialtal a társasvacsora kedélyessége biztosítottak ígérkeznek. A vacsora február 21-én lesz az „Élelánt“ szálló nagytermében. Terítke 3 korona. A zenét Sipos zenekara szolgáltatja. A bizottság kéri a hölgyeket, hogy a lehető legegyszerűbb öltözékekkel is mozdítsák elő az estély háziás, családias, kedélyes jellegét és adjanak rá kedvet, hogy mielőbb megismételhető legyen.

* **Szabad lyceum Zomborban.** Ma vasárnap délután 5 órakor Sehtaudacher Mariska kisasszony tart felolvasást, „A nők történelmében és a mondákban“ címmel.

* **A bezdáni armentesítő társaság véleményező bizottsága.** A földmívelésügyi miniszter a bezdáni szigetlet armentesítő és belvízlecsapoló

társulat miniszteri biztosának oldala mellé az 1885. évi XXIII. törvényozik 124. §-a értelmében alakított véleményező bizottság tagjává: Bosnyák János, Tavassy Lajos, Loschits A. Mór, Flesz Simon, Nagy Mihály, Heintz Nándor, Mazak János öreg és Lovass György társulati érdekelteket kinevezte.

* **Eltörött a hegedű . . . . .** Eltörött a hegedű . . . talán nem is fog többé szólni. A beteg dalköltő kinosan vergődik kórágván. A halál csontos keze már már intogat feléje, és a beteg troubadur ugy szeretne még élni. Ugy szeretné még egyszer dalba önteni a szívét lelkét, ugy szeretné még a fogékony kedélyű magyar népet édes-bus bótvál felvidítani. A troubadur beteg. A troubadur lelke már a a tulvilág felé készül repülni, hogy a hurrik középete pengesse azt a tantot, melyet oly gyönyörrel hallgattak itt e földön az emberek. Reszket a keze, sir a lelke a szegény dalnoknak. Elni szeretne; hisz ő még megmenthető. Utolsó erejével tollat fog és reszketeg vonásokkal veti papírra és sorokat: Tekintetes Szerkesztő Ur! Hogy betegessem alatt felmerülő költségeimet fedezhessem, 50 dalomat összeválogattam és ki fogom adni még február hó folyamán egy kötetben. Beteg vagyok; a kiadással járó fáradozást nem bírom, tehát Nádor Kálmánt, első magyar dalkiadót bízom meg dalkötetem kiadásának a rendezésével: dalaim az ő bizományában jelennek meg. Nagyon kérem Tekintetes Szerkesztő Urat, méltózzassék b. labjában dalkötetemről néhány sorban megemlékezni. — A kötet ára 4 korona lesz. A megrendelésük bizonyosomhoz, Nádor Kálmán zeneműkiadóhoz, IV., Károly-körút 8. sz. alá küldendők. Tekintetes Szerkesztő Urnak szives pártfogását kérve maradok, Budapesten, február hóban, alázatos szolgálója Dankó Pista. A nemes hölgyközönséghez fordulunk. Nyujtsanak módot a beteg troubadurnak, hogy enyhülést kereshessen sorvasztó baja elől. Hisz a hölgyek szive oly nemes és a dalköltő oly beteg.

* **Ujabb telepítés vármegyénkben.** Apatin vidékén létesítendő állami telepre Zentáról is többen folyamodtak. A múlt évben egy küldöttség is járt ebben az ügyben Bartha Miklós orsz. gyűlési képviselő vezetés alatt Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél. Darányira igen jó benyomást tettek a zentaiak és meg is ígerte nekik, hogy méltányos lesz irántuk. A telepítés a folyó évben fog megtörténni. A kérdés megoldása nem kis fejlődést okoz a kormányban, mert a betöltendő 36 helyre több mint 2000-en folyamodtak, akik közül sokakat püspökök és főispánok pártfogolnak.

* **Az első bajmoki részvénytakarékpénztár** f. hó 2-án az új iskola helyiségében tartotta első reudes évi közgyűlését. Este a részvényesek társas vacsorát rendeztek a Kulity-féle vendéglőben. Vacsora közben sok felköszöntő hangzott el. Kulicsics Miklós plébános, mint a takarékpénztár elnöke, a takarékpénztár felvirágztatására és a jelenvoltakra emelte poharát. A kedélyes társaság együtt maradt éjtel utáni.

* **Kender kikészítő szövetkezetek.** Nagyrédkői szakelőadást tartott Hódásághon a most folyó gazd. tanfolyamon Kulinyi Benő, — ki most egy kender kiviteli társaság érdekében tartózkodik Hódásághon — a kendertermelésről, a szövetkezeti uton történő áztatásról és kikészítésről.

* **A Bácsmegeyei Gazdasági Egylet hódásághajrási főkegyeletének** alapszabályait a földm. miniszter jóváhagyta.

* **Eljegyzés.** Romátka Jenő, bajai kir. albiró eljegyzte Thury Gabrielle kisasszonyt, Thury Mátyas bajai nyugd. városi főügyész leányát.

* **Az óbecsei fűszolgabíró a gazdasági szövetségért.** Dr. Balaton Gyula óbecsei fűszolgabíró felhívta járása községet, hogy a Bácsmezei Gazdasági Szövetségbe alapító tagokul lépjenek be. A községek egy része már beépített.

* **Szabad Lyceum terjedése.** Nagybeeskerek szomszéd városban e napokban megalakult a szabad lyceum egyesület. Az ügy élén Nyúaskó Lajos kereskedelmi iskolai igazgató áll. Itt megemlítjük, hogy e városban már egy hasonló intézmény, a „Közművelődési egyesület” tevék és működik is.

* **Szabadkőművességről.** Majdnem ugyanazon időben midőn e napokban lapunkban a szabadkőművesek irány eszméivel foglalkoztunk, hangzott el Szeged város közgyűlési termében egy szabadkőműves nyilatkozata, ki mindenben meg erősítette cikünkben kifejtett ismertető-sűntet a szabadkőművességről. Nem lesz tehát érdektelen, ha Szivessy László, szegedi ügyvéd, az Arpád páholy tagjának beszédjét szöszierint közöljük, a melynek ide vonatkozó része ekképp szól: En ugyan nem vagyok senki által megbizva arra nézve, hogy ebben a kérdésben itt nyilatkozom, mindazonáltal, mind a szegedi páholyok és a magyarországi szabadkőművesség központi szövetség tanácsának egyik tagja, kötelességem vélek teljesíteni, ha ezen téves felfogások eloszlatása végett ezennel felszólalok és a tek. közgyűlés szíves figyelmét kikérem. Ugyan teljesen téves és alaptalan feltevés az, mintha a szabadkőműves páholy a lakosság katolikus érzelmeit sértő akciózt fejtene ki, mert a szabadkőművesség vallási kérdésekkel soha sem foglalkozik, sőt ilyeneknek tárgyalása a szabadkőművesség szabályaival homlokegyenest ellenkezik; ami alatt korántsem az értendő, mintha a szabadkőművesség a vallástalanság alapján állna, sőt határozatlan tiltakozom is akár ennek, akár a hazátlanságnak és kozmopolitizmusnak feltevése ellen, hanem értendő úgy, hogy a szabadkőművesség minden emberben — annak vallására vagy fájára és nemzetiségére való tekintet nélkül — az embert és csakis az embert látja és embertársként szereti. Ennél fogva a leghitűbb katolikus is lehet buzgó és jó szabadkőműves, mert a szabadkőművesség senkire sem gyakorol lelkiismereti kényszer abban az irányban, hogy mit hisz vallási kérdésekben és miként hiszi azt. Ami pedig különösen a most szóban forgó kérdést a tanayi iskolák államosításának kérdését illeti, becsület-szavamra kijelentem, hogy ez a kérdés a páholyban sem értekezlet, sem ülés formájában tárgyalva nem lett, sem abban a páholy határozatot nem hozott, a páholy tehát erre a kérdésre semmiféle befolyást nem gyakorolt. Kérem ennél fogva a tek. köztörvényhatósági bizottságot, hogy a félreértések eloszlatása és téves vélemények elhárítása ozájából ezen kijelentéscmet tudomásul venni méltóztatssék.

† **Halálozás.** Kalmár Simon Zenta városi képviselő, Zenta jól ismert s kedvelt alakja f. hó 3-án Budapesten elhalt. Tetteit nagy részvét mellett temették el Zentán.

* **Árvédekezés.** A földmiveltügyi miniszter elrendelte, hogy a netalán szükségessé válható árvédekezés biztosítására megkivántaló hatósági előintézkedések minden időben idejekorán megtörténjenek. Ennek kapcsán elrendelte a miniszter az árvédelmi beosztást is. Ehhez képest a Margittaszligeti Armentesítő Társulat töltsén Kelt Mór kir. főmérnök, továbbá Vránics Zsigmond és Bartha Alajos a zombori kir. fölyammérnöki hivatal napidíjas mérnökei fognak — mihielyt ennek szüksége lesz — az árvédelemnél közreműködni.

* **Az Ó-Kánizsai „Kath. Nép-kör”** f. hó 1-én a nagyvendéglő dísztermében jól sikerült bált tartott. A fellépítettek 11 korona 90 fillért tesznek ki.

* **Eljegyzés.** Bazsy László a szabadkai református egyház lelkésze eljegyezte Fodor Ida kisasszonyt, szabadkai tanítónőt. — Rátor Henrik, máv. irodatiszt Zomborban eljegyezte Mangi Antal szabadkai kereskedő leányát Mathildot.

* **Utczaszabályozás B.-Topolyán.** Bács-Topolya utcái, melyek eddig a legnagyobb rendtelenségben és minden szép formát nélkülözve hálózák be a várost, s a melyek egyes helyeken, a Bácsér szelletterülése folytán a közlekedést nemhogy elősegítették volna, hanem még megakadályozták, — részben az utcák szabályos vonalakban való vezetése folytán, alapos rendezés mennek kerszűl. Uj utcák kinyitása, a közegészségügynek megfelelő egyes utcák más irányban való vezetése által egész új képe lesz ennek a fejlődő nagyközségnek. Az ottani építőbizottság és Balogh Lipót szabadkai mérnök már megállapították azon változó okok, melyek az egyes utcákban már a legközelebbi tavasszal az építkezések elrendezésének alapjául fognak szolgálni, ezen év folyamán szándékoznak Topolyán még a Bácsér mederrendezését, az utak lözskönyvezését és az összes dűlőutak kifűzését is végrehajtani. Ez utóbbi munkálatokkal — mint halljuk — szintén Balog Lipót mérnököt bizta meg a topolyai képviselőtestület.

* **Színészet Zentán.** A főünk Zentára távozott Menory színtársulata nagy partfogásnak örvendő e napokban Szebenburger Károlynak *Bottján Generalisát“ adta, melyet a közönség nagy lelkesültséggel fogadott. Zentán színtársulat és közönség egymással nagyon megvannak elégedve.

* **Bál a környéken.** Gomboson a „Magyar Polgári Olvasókör” e napokban bált rendezett, mely teljesen jól sikerült — a mennyiben látogatott volt, jól mulattak, sőt még némi haszonnal is járt, a mennyiben szép fellépítettek is voltak. A rendezés körül kifejített buzgalmukat elismerés illeti Herczog Laura, Herczog Rózsika és Robitesek Mariska kisasszonyokat.

* **Iparbál.** A bezdáni ipartestület által f. hó 1-én rendezett táncvizigalom, mint mindig, úgy most is szépen sikerült és a jótékony czélra 73 kor. 55 fillér tiszta jövedelem jutott, melyhez fellépítetteikkel hozzájárulni szivesek voltak a következők: dr. Kovács Lajos 3 kor. 80 fill. Bosnyák János 3 kor. 60 fill. dr. Szilágyi Károly, idb. Csirszka Konrad és Kuzman Miklós 2—2 kor. Loschitz Sándor 1 kor. 20 fill. Türr Jenő, Csáky József, Oberreiter Gerő, Frank Lajos 1—1 kor. Schmeidek Vilmos, Vető Arnold, Loschitz Dani, Bachrach Henrik 80—80 fill. Jagodits Ferenc 60 fill. Straub Sándor, Deutsch Mór, ifj. Szécsényi János, Loschitz Alajos 40—40 fill. idb. Montalion Sándor, Stefán János és N. N. 20—20 fillérel, melyért fogadták a nemes szívű adakozók az ipartestület elnökségének ez uton nyilvánított halás köszönetét.

* **300 gyermek kitüntetése.** Érdekes mozgalom indult meg tavaly Budapesten, hogy az iskolás gyermekek szabad óráikban a virágneveléssel foglalkoztassék. — Ezen nagy jelentőségű eszme lelkes előharcosza Mauthner Odön cs. és kir. udvari magkereskedő, ki már 1901-ben több ezer növényt osztott ki továbbnevelésére gyermekek közt, most pedig díszes éremmel díjazta mindazokat, kik a legjobban nevelt és ápolat virágokat mutatták be. — Mint értesülünk e héten ismét 5000 cserép jaczintot osztott ki Mauthner Odön, kinek a kertészeti terén már annyi áldásos és szép közhasznú intézmény létrejöttét köszönhetjük. — Mauth-

ner nemcsak az ő ismert áldozatkészségével, hanem magvaiak kitűnő minőségén is részölt az általános elismerésére és büszkén vállaljuk, hogy Európa három elsőrangú és leghagyobb magkereskedőinek egyike Mauthner Odön — T. olvasóink b. figyelmébe ajánljuk legújabbán megjelent igen gazdag tartalmú képes magárjegyzékét, melyet szívesen ingyen küld az érdeklődőknek.

* **Csokrok és koszorúk** friss élővirágokból nagyon finom és elegáns. Gyors postai szétküldés. Agátys Benedek virágkereskedése, Temesvár.

(**Hölgyek öröme I** Ezrekre menő elismerő levél bizonyítja, hogy a legjobb szer a szépség ápolására az általam készített hires Dr. Lehman féle arczkenőcs. Egy tetegyár ára 1 korona, hozzávaló szappan 80 fillér. Poudre 1 doboz 1 korona. Csak nevem és arczképpemmel ellátott tetegyár kérjünk és fogadjunk el! Kérem egy próbarendelményt tenni. GYARMATI Emil városi gyógyszerháza a Szent-Háromság-hoz Baján. Viszont eladók nagy kedvezményben részesülnek.

(**A Horgony Pain-Expeller** (Richters Linimentum Capsici comp) igazi népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 34 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájás, fejfájás, köszvény csúznál stb. nél a Horgony Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő, sőt járványoknál, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szer jó eredménnyel használtatt az influenza ellen is és 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerháztárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Linimentum”-et tessék kérni és a „Horgony” védjegyre figyelni kell.

(**Valóságos kínos** az emberiség részére a Zoltán-féle kenőcs, melyről számosan, még a társadalom legelőkelőbb köréből is legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Így: Gróf Auersperg, Hippoliti báróné, Daum Kápy Karolina grófnő, Gyórfly gróf, Markotsch báró, Keglevich gróf, lovag Weilenhüller József, Nyári Kálmán gróf stb., kik mind azt írják, hogy e páratlan szer régi köszvényes és csuszos bajukra pár napi használat után gyógyulást hozott. E kiváló kenőcs üvege 2 korona Zoltán Béla gyógyszerháztárban, Budapestben.

* **Német Bonne keresztetik gyermekekhez. Bővebbet e lap kiadó-hivatalában.**

Lapunk könyvnyomdájában egy tanoncz felvétetik. — Vidéki teljes ellátást kap.

Irodalom.

— A „Magyar Könyvtár” januári sorozata ismét a legváltozatosabb tárgyú négy füzetet adja olvasó közönsége kezébe. A 317. szám E. T. A. Hoffmann-nak, a németek különös moderu, fantaszlikus írójának két legújabb elbeszélését. Antónia és Coppélia-t tartalmazza, melyeknek tárgya, mint opera-szöveg, európaszerű ismeretes. E misztikus novellákat Alexander Erzsé fordította magyarra. Először jutnak olesó kiadásban a publikum elé a Gesta Romanorum irodalomtörténeti fontosságú középkori elbeszélései, a melyeket Katona Lajos válogatott össze és látott el bevezetéssel és jegyzetekkel, úgy hogy ez a füzet középiskolai oktatásunk keretében fontos helyet van hivatva elfoglalni. A 320. szám Conan Doyle érdekesítő detektiv-történetét folytatja két novellával, melyek a

szövetvény agyafurtságával és meglepő kibonyolításával, méltán sorakoznak a divatos író többi hasonló munkájához. Gondos fordításuk Lándor Tivadar tollából való. Az utolsó fűzel Hoitsy Pálnak, a „Nagymagyarország” szerzőjének, néhány népszerű csillagászati értekezését tartalmazza. Hoitsy, Flammarion Camille motorában, könyvedén, csevegeve vezeti olvasóját a csillagos ég csodái között. Egyszerű, világos és tőgyókeres magyar nyelven mondja el azokat a dolgokat, melyeket az asztronomiából minden művelt embernek ismernie kell. — Egy-egy szám ára 30 fillér A „Magyar Konyvtár” eddigi számainak teljes jegyzéke ingyen kapható a kiadóhivatalban: Lampel R. (Wodianer F. és Fia.) könyvetek esküdesében, Budapest, Andrássy-út 21.

A szépség vagyon. A szépség hatalom.

Ez csakis
a világ-
hírű.

által ért-
hető el,
mely - -

hőfehérré és báronysimává varázsol minden tisztátalan arczbőrt és vörös kezeket.

Dr. A. C. Süly párisi bőrspecialista tanár arczpóra a

„Mimosa” „Mimosa” „Mimosa” teljesen ártalmatlan és tökéletesíti az Iona crême által elért hatást.

Főraktár:

A Vörös kereszt
droguériában.
Zombor, Kossuth-utca 161.

255. szám.
1903.

Hirdetmény.

A bukin-palánkai m. kir. állami oskítótelepen az 1903. évben fogantatandó gazdasági építkezésekhez szükséges munkálatok biztosítása céljából ezen telep intézőségénél **folyó évi márczius hó 2-án d. e. II óraker** nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

A vállalati uton biztosítandó munkálatok költség előirányzata a vonatkozó tervek és költségvetések alapján a következőképen állapítottolt meg:

- I. Föld, kőműves és cserpező munkák, mintegy 40487 K. 83 fill.
- II. Acs és kovács munkák, mintegy 48938 „ 64 „
- III. Asztalos, lakatos, mázoló és üveges munkák . . . 6563 „ 12 „
- IV. Vas és bádogos munkák mintegy 4850 „ 24 „

Összesen: 100839 K. 83 fill.

Ajánlatok úgy az összes munkálatokra, mint csoportonként az egyes munkanemekre külön-külön is tehető.

Felhívotnak pályázni szándékozó, hogy I koronás bélyeggel és vállalati összeg 5%-át kitevő bnatpénzzel ellátolt zárt írásbeli ajánlataikat „Pályázat építési munkálatokra” felíratú borítékban jelzett időpontig, a oskítótelep intézőségénél nyújtsák be. Az ajánlatban világosan kitüntetendő, hogy pályázó az építési munkálatot a költségvetésben előirányzott arakkal szemben, hány százalék engedménnyel, illetve felülfizetés mellett hajlandó elvállalni; továbbá, hogy a vonatkozó összes feltételeket ismeri és magát azoknak teljesen aláveti. Az építkezés tervei, költségvetései és feltételek úgy a bukin-palánkai oskítótelep intézőségénél, mint a mezőhegyesi m. kir. áll. ménésbirtok építészeti intézőségénél betekinthetők.

Budapest, 1903. január hó 23.

M. kir. Földművelésügyi miniszter.

Az életben sohasem kínálkozik többé az alkalom, hogy csak 2 frt 96 krért díszes áru-kollekciót kaphatni:

12 darab 2 frt 96 kr.

1 pontosan járó nickel horgony-remontoir-zsobóra, 3 évi jóállással. 1 valódi goldin páncélláncz, vagy nickel, 3 drb valódi goldin-gyűrű legújabb formában, Simmil-brillánsal, 2 igen finom goldin-nyakkendő-tű, 2 valódi goldin-fülbevaló legújabb formában 1 tok a horgony-órához, 1 goldin-nyakék párizsi mintában, 1 goldin- vagy nickel-fülgelök. Nem letető visszavétetik, vagy az összeg visszandatik, azért minden kockázatát kizárva. Hasonló hirdetések utánzások. Mind ezen 12 díszes ékszerdarab a horgony-remontoir-órával együtt csak 2 frt 96 krba kerül. Rendelhető készpénz-fizetés mellett a következő czimnél:

KAPELLNER & HOLZER

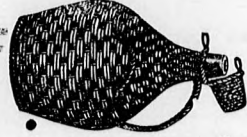
Uhr en u. Goldwaaren-Fabriks-Niederlage en gros KRAKAU, Dietelgasse 68, (Oesterreich). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

500 forintot fizetek annak, ki Bartilla fogvizének használatával mellettl (üvege 35 kr.) valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája büzlík. (Csomagolásért külön 10 kr.)

Bartilla-Winkler Ed. Wien 19/1. Sommergasse I. Kapható Zombor: Tarczay I., gyógyszer., Temesváry J., gyógyszerész Bács-Bresztovác: Gfrörrer György.

! Tömeggyártás!

Házi ipari osztálynál 600 munkást állandóan foglalatva.

Denyvohokat és Kosár feléket bérmentve minden állomásra a legjobb vitelben és legutáratóbban szállít nagyban és kicsinyben

Rényi Arpad
Üvegjár és Kosárfonótelep
Zalesy u. p. Rememező (Szahar m.)
Több kiállításban kitüntetve.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Sziveskedjek ajánlatot kérni

Kosár üvegeket

Okl. néptanító

correpetitóri foglalkozást keres népiskolai és gymn. tanulók mellett. A kereskedő uraknak, mint jó fogalmazó és gyors munkás magyarnémet levelezőnek is ajánlkozik.

Czim a kiadóhivatalban.

Az egyedüli valódi angol

A. Thierry gyógyszerész BALZSAMA

Egészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek csomagolásán törvényileg védve van.

zen balzsam úgy külsőleg, mint belseleg használandó. 1. Egy fehérbalzsam hatást győzős erőtűd-és mellbetegségknél, enyhíti a hurutot, a nyálkát feloldja, eloszlatja a legfájdalmasabb köhögést és győzősíti a rágit bajokat is. 2. Kitiűnően hat torokgyulladásnál, rekedtség és mindenféle torokbajoknál stb. 3. Hhajt minden lázas állapotot tökéletesen. 4. Győzőit feltűnően, gyorsan gyomorgörősöt, kölikát és szagatást 5. Nyelbe hasábját és vértisztítót szor, tisztítja a vesekét, eloszlatja a képzelt betegségeket és erősíti az étvágyat, valamint az emésztést. 6. Előnyösen ha, fogfájásnál, lyukas fogaknál és mindenféle fog-és szájbetegségeknél, megszünteti a felbűfögést, a szájt és a gyomorból eredő rossz szagot. 7. Csodaszor mindenféle sebekre, forró és más bőkíűtések, szemölcsök, égés és sebek, megfagyott tagok, megszűnteti a győzősítet, fejfájást stb. Pontosan megfolyó lendő a föld a páczavédjegy, mint fent látható. — Hami sítások ellen legjobb védekezés közvetlen beszerzése a gyárból eredeti dobozokban portonnesz osztrák-magyar birodalom postáállomáshoz 12 kis vagy 6 nagy 4 korona. Bosznia- vagy Hercegovínába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldöik. Szállítatik csak az összeg előlegezés beküldés ellenében vagy megföldelő előleggel.

Miért szenved Ön? mikor Önnek rendelkezésre áll olyan szer, amely minden régi sebet fájdalom és veszedelmes operáció nélkül meggyógyít.

A. Thierry gyógyszerész egyedüli eredeti

Centifolia kenőccsel.

a amely felűmulhatatlan ugya sebek gyors gyórázóítósi mintafájdalmak enyhítési képességeket tekintetében. A valódi Centifolia kenőcs alkalmazást a: a gyermekágyasok mellfájdalmainál, a tejelválasztás pangásánál, mellkeményeségeknél, orbáncznál, mindenféle régi sérüléseknél, a lábák és kezek nyílt sebeiűn lábizzadásnál, dagadt lábánál, sőt míg consztúnál is; ugyszűnén vágott, szűrt, lőt és zűzött sebeknél, mindennemű idegen testeknek eltávolításánál, u. m.: üveg- és faszilánkoknál, homok- és kavicszemcsékűn stb., mindennemű daganatoknál, karbunkulusnál, sőt rákos daganatoknál is mindennemű égési sebeknél, fagyott testrészeknél, betegek felkúvárásnál, nyaki daganatoknál, vérbanatalmaknál, gyermekek fűlfolyásánál stb. — Szűkűdős csakis az összeg előleges beküldése mellett történik. Ara 2 tégelyes postá és csomagolási stb. költségekkel együtt 3 korona 60 fillér. — Elismerő okiratok halomszámrá állnak rendelkezésre eredeti kéziratban. Értéktelen utánzatoktól óvva intűk a t. közönséget Minden egyes tégelyen a Thierry (Adolf) LIMIT D Angyaloszeriár Progradában van bevetve mint az fent látható. Mindkét fenti gyógyszer gyórázó képessége utólagos ellenőrzés és nincs kűtűve romlásnak, sőt minél régbibek annál hatékonyabbak és értékesebbek. Nera árt nekik sem hideg, sem meleg, miert is minden évszakban szűkűldhetők. Majdnem mindég eredményesen segítene, legalább is az első segélyt nyűjtják míg az orvos megérkezik. Természetesen soha sem szabad értéktelen utánzatokhoz ugynevezett pótközlekedni nyulni melyekért cűzálalanni kidobunk annyit pénz, — hanem és alandóan és csakis ezen két fentjelzett realis, oleső, megbizható és amellott teljesen ártatlan világhírű szerhez tartsa magát az ember, melyeknek minden esáladnál, minden eshetőlegre előszűkűlközűnő kell lenniük. Amely teljesen fenti szereket a valódiságukat igazoló minden jellel ellátva nem kaphatók, lehelyesebb ha vagy közvetlen a készítőjéhez fordulunk megrendelűnkkel és pedig: Thierry (Adolf) LIMIT D Schützengasse i. Apatheke in Progradabei Rohitsch-Sauerbrunn Közponi Bőkraktár Budapesten Török József gyógyszerészénél. Zágrabbán S. Mittelbach gyórázó szerész és Bécsben C. Brady.

Legkedveltebb, legtökéletesebb arortisztító és szépítő szerek: Akácia

KRIEGER-féle — CREME 2 kor. — PUDER — SZAPPAN 1

KORONA GYÓGYSZERTÁR BUDAPEST, CALVIN-TÉR. — Törvényesen védve.

ELSŐ MAGYAR Gazdasági GÉPGYÁR
részvénytársulat
Budapest, VI. Váci-ut 19.

2500 gépezet és 100 000 kőbár. készlet g. gépüzemben.

Működésünknek KÜLÖN SZAKOSZTÁLY. Kivételre árjegyzékot ingyen és bérmentve küld.

CSÁSZÁRFÜRDŐ
téli és nyári gyógyhely
BUDAPESTEN.

Előruuga kónes hővizuál gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel, legmodernebb iszapfürdőkkel, pompás ásványviz-uszodákkal, kő- és kádfürdőkkel.

200 kényelmes lakoszával. Prospektus kívánatra ingyen és bérmentve.

KATZER
szücszester,
udvari szállító
Budapest, VI., Ó-utca 44.

Szűcsmeirui az egész világon elterjedtek és elsőrangúak.

HALHÓLYAG
tuozaja 2, 4, 6, 8, 10 kor. és foljebb, a világ legjobbjait, utoktartás mellett, utánvéttel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi e székane legelőbb rangu csapás.

REIF J.
speciálta légy, Braudstette 3. Árjegyzék ingyen

BUTOR.
Órtást választék háló-, ebéd-, szalon- és uri-szoba-butorokban.

Olcsóbb mint bárhol

NEMES és LINGYEL
butoriparosoknál
BUDAPEST
IV., Keckemélti-utca 6. sz. 1.

ROSENZWEIG JÓZSEF és FIAI
Hemzetház Czimirodájában
Budapest, V., Nádasz-utca 13. sz.
Prospektus ingyen és bérmentve.

OSAN
A torok, tüdő, száj és fogak legjobb védője az

Felülje az eddig ismert összes fogszerekkel. OSAN-szájvíz-esszencia 1.60 kr., OSAN-fogpor 1.41 kr.

Csorny-főle kelési a legjobb és legkedveltebb aszpitó-asz Uvege 1 frt. Bihus bulzsaazappan 30 kr.

ROZSATEJ
Fritsch Ferd.-féle Napraforgó-szappan 1.50 és 35 kr.

Janninone
legjobb és legkedveltebb hajfestő-é-erz szőcszke, barna és fekete. Ár frt 2.50

Prospektus ingyen és bérmentve küld: Czorny J. Antal, Bécs, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. Kiváltott London, Paris, Brüssel, Konstantinápoly sít. 31. kőtaron rögzítetraliban, Hiltzortrákban sít.

ROSER
TANINTÉZET
Budapest, VI., Aradi-utca 10.

ALAPITTATOTT 1853.

Nyilvános polgári iskola 10-14 éves ifjak részére. — Felülök kereskedelmi iskola 14-18 éves ifjak részére. — Novélt internátus tanácsok novonéltok részére. Bizonyítványait államnévnyene nek és az egyéve okéntés-égre joco mitának. — Hővöb felvilágosítást ingyen ad.

Röser János, igazgató

INTERNACIONAL SZÖRVEZSTŐ
néhányasról használat után az aráról és kéáról a szőrt eltávolítja. Egy tőgy 6 K.

Pórátor: Dr Kovacs Ernő gyógyszerárta
Budapest, Győr-utca 17.
Megjelent „Toilette-titkok” ingyen.

MI helybeliek BUDAPESTEN a
NEW-YORK
KÁVÉHÁZBAN
(Erzsébet-körút 9-11. szám)
találkozunk.

SANTALIN
Fiatal emberkek orvosi ajánlott szor. Ára 3 korona.
NÁDOR GYÓGYSZERTÁR, Budapest, VI., Váci-körút 17.

Használjon Kerpel-féle **KÉZFENYOMÍTÓ**
szápadékot, mely minden kez 3 nap alatt simát, fehérít, szépít, ügy 90 filler. Postán 4 üvege bérmentve küld

KERPÉL gyógyszerárta
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A KISBIRTOKOSOK ORSZÁGOS FÖLDHITELINTÉZETE
BUDAPEST, V., GÉZA-UTCA 2.

300 koronától kezdve ad törlesztéses zálog-levél-kölcsönöket, melyek után

teljes közpénzfizetéssel:	2 1/2 - 3% tovonásnal:
50 évre a tőke évi 5.70%-a	50 évre a tőke évi 5.20%-a
33 1/2 : : : 6.50%-a	34 : : : 6. : -a
22 : : : 8.00%-a	25 : : : 7.40%-a
15 : : : 8.80%-a	18 : : : 8. : -a

szigetendő járadékul a törlesztéssel együtt 25 évbél felvilágosítást az intézet díjmentesen ad.

LEOPOLD GYULA
Saját erdekekben hűdeseen birtokló földjéi árul
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54

LE DÉLICE
Vergé CIGARETTAPAPIR
Vergé SZIVARKAHÜVELY
MINDENÜTT KAPHATÓ.

Epilepsi.
ki eskőségban, gorcsok és más A ideghajban szenved, kérjen brozsucát felőle. Küldi ingyen és bérmentve a Schwaben-Apotheke, Frankfurt a M.

Szőlőoltványok
szokvány mulősöghen és európat nemcs gyökeres és sima vesszők mélyen leszállított árakon. Oltványok ezre 90-100 frt. Mindenk a legkiválóbb bor- és esemeg-fajokból, fajtisztán, teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, ugy az odas és visszaszállítási költséget, valamint a megrendel-áttal kifizetett összeget hány nélkül azonnal visszö szafiztat. Igy mind-eki ebélti szükseglétet az en költséghemen házához szállitva tekintheti meg.

Élőkerítés.
Gleditschia esemetek és magvak. z as tövis, igen gyorsan fejlődő sövény növény. Eöriz az egyedüli, melyből oly örökös kerítés nevel hető pár év alatt, rendkívül esékely kiadással-meyen nemhogy ember, de semmitéle álat, még-az apró nyulak sem hatolhatnak át, ugy hogy a bekerített részek teljesen kulcsesalzarhatók. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítetési és kezelési utasítási mellékletetk. Bövebb tájékozat végett szines fénynyomatu díszes árjegyzékök ingyen és bérmentve küldetnek, rendezes kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki ezimét egy levelezőlapon tudatja, mely ninesen az a ház, vagy esalád, a hol annak tartat-mát haszonra ne tordítanak, városan, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Igy még azoknak, s érdekekben all, kik rendel. semmi nem akarnak, mert benne számos oly közleményet foglaltatnak, melyek mindenkinék nagy szükseglétet tesznek.

Dióesemélek. Kétéves, örjási jövedelmet biztosító voltanál fogva, ennek tenyészési majd minden gazdaságban az utóbbé dőben rendkívül elterjedt.

Czím: „Ermelleki Első Szőlőoltvány-Telep” Nagy-Kágya u. p. Székelyhid.

Rác György
a Teleszka magaslatán fekvő Jolánföldi szőlőtelepén és kertészetében, Kula, Bács megye kapható: szokvány minőségű gyökeres és sima szőlőoltvány. Amerikai és európai szőlővessző. Gyümölcs- és utszéli fák.

Maclura Aurentiaca,
a legjobb élősvény és Gleditsia élősvény. Árjegyzéket küld az intézőség.

A Richter-féle Liniment. Caps. comp.
Horgony-Pain-Expeller egy régi kipróbált háziorv, a mely már több mint 33 év óta megbizható beforzésesültsalkalmaztatik köszvényes, csőzsal és megbőlekedél. Intés. Silányabb utánzatok miatt bevasárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Richter” védjegyvel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 50 frt, 1 k. 40 frt és 2 k. árban a legjobb gyógyszerártaiban kaphatók. Forrátor: Török József gyógyszerárta Budapesten.

Richter F. Ad. és társa, OSZSZE EN KIR. UDVARI SZÁLLITÓK Budapest.

Schicht-Szappan
jegye: kules

Legjobb, legkiadósabb, és ezért legolcsóbb szappan. Ment minden ártalmas vegyülettől.

Mindenütt kapható!

Vásárlásnál arra ügyelni, hogy minden darab szappan a »Schicht» nevet és fenti védjegyek egyikét viselje.

PURGO
A leggyengébb kitűnő izmú
hastájé
még csöcsenőftnek is adható.
25 ezrekorá ára 1 korona.

Órák, ékszernek KÉSZÍTÉSÉRE

SEBÉNYI

is, órák szabott áron
Órák és ékszerkészítő
Budapest, Erzsébet-körút 28. létsz.
Központ: III. Fővárosi sz. sz.
Képes díjazások
nyerőn.

Közvény és csúsz ellen legsikeresebb
a KRIEGER-féle

REPARATOR

1 üveg 2 korona.

Főraktár: **KÖRÖNY GYÓGYSZERTÁR**, Budapest, Calvin-tér.

110,000 sorsjegy, Nyeremények összega
55,000 nyeremény. 14.459,000 korona.

KIRÁLYFI ÉS TÁRSA BANKHÁZA
a magy. kir. szob. osztályorszájak főelőírati helye
BUDAPEST, Andrássy-ut 60.
Ellenőrt megbízhatóság! Előzékenység! Kiváló szerzőse!

Ha őrül a haja,
használja a
„Stella“.

vizet, mely nem fest, hanem a haj eredeti színét adja vissza.
Üvegje 2 korona.

ZOLTÁN BÉLA
gyógyszerárban, 6 cs. és 6 kir.
Icsőge József fsh. udvari szállítója
BUDAPEST,
V. SZABADSÁG-TÉR.

HEMOPATIÁI GYÓGYINTÉZET.

A vérgyógyítás biztos gyógymódi: anémia, szív-, gyomor-, lép- és hóribaj, szájhüség, elmozvar ellen.

E gyógymód megalkotója:
Dr. KOVÁCS J. fővárosi orvos
BUDAPEST, V., VÁCI-KÖRUT 18. I. EM.

Megjelent az új X-es számú
YOST MODELLE

ESZMÉNYI TÖKÉLETESSEGBEN

KÉRJEN PROSPECTUST A
„YOST” IRÓGÉP RÉSZÉNYTÁRSASÁGBÓL

BUDAPEST, NEW-YORK

Remek és olósó fényképek készülnek

RIVOLI

fényképezési és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII. KER., KERESPELY-UT 30. SZÁM.
111 Régi kis kövek után is sikerült nyagtások!!!

Hirdetéseket, reklámokat szakre-
ndien, pontosan és legelőszobban közzé-
szól az összes bel- és külföldi lapokban,
valamint naptárakban az

ÁLTALÁNOS TUDÓSÍTÓ hirdetősz.
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.
Tulajdonos: **Leopold Gyula** szerkesztő

Nótel **PÁRIS** szálloda

Szállodás: **SIMON PÁL.**
BUDAPEST, VI., VÁCI-KÖRUT 25. szám.
100 szoba 1 firtól feljebb kiszolgálással együtt.
Fürdők, elegans kávéház, étterem és sörca-
nok a hában. Villamos vasuti megállóhely
az összes pályaudvarok és hajók felé.

PLATSCHEK VILMOS

elismert legszolidabb

FÉRFI és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház.

Dr. SCHLESINGER MIKSA

VIZGYÓGYINTÉZETE Pozsony

ÉS SZANATORIUMA. (Hagyógy.)

Kitűnő hegyi fokvában, pormentes és szélitől védett, 200 kilo-
méternél több jól épült, regényes hegyi utak. Szigorúan indivi-
dualizáló szakorvosi kezelés. Legmodernebb kényelem, az összes
betegszobák hygienikusan a legtokéletesebben vannak beren-
dezve. Kitűnő ellátás, mérsékelt árak. Az intézet egész éven át
nyitva van. — Prospektus és felvilágosításnál szolgát:
a dr. SCHLESINGER-féle vizgyógyintézet, Pozsony (Pályaudvar)

Étvágytalanság, hányinger, fejfá-
jás, gyomorhajok ellen csodáshatású a

RADITZ-féle
GYOMOR-ELIXIR.
Ára 4 korona. Pósta-é üveg bérmentve.

RADITZ J. „Fehér kereszt” gyógytára,
BUDAPEST, FŐVÁM-TÉR 6. SZÁM.

INGYEN — káldi a —
„**HÖLGYEK**
TITKÁRA”
füzetet kívánatra mindenkinék

Orvosok figyelmébe!

Sulyos betegekhez

ajánkozik a vörös kereszt egyesület buda-
pesti kórházának volt okleveles

ápolónője

Hubenay Emilia Zombor, zsinagóga-u. 93.
Elmegy vidékre is.

Önjai.

Köhögés, rekedtség és elnyálká-
sodás ellen gyors és biztos ha-
tásuak

Egger mellpasztillái,

az **étvágyat nem rontják és**
kitűnő ízűek.

Doboza 1 korona és 2 korona.
Próbadoboz 50 fillér.
Fő- és széküdüési cante...

Megfojt ez az
átkozott köhögés!

„**NADOR**”
GYÓGYSZERTÁR
Budapest, VI., Váci-körút 17.

Eggyer mellpasztilla
csakhamar meggyógyított

Kapható Zombor: Mihályovits István, Schwarz Emil, Tárcazy István, Temesváry
József Gyógyszertáraikban.

Ungváry
László
(Cigedé) 100 holdas bor-
termő szőlőtelepének, továbbá
gyümölcs- és szőlőművelésének
díjnyelve megjelent, hat 5 krajczár-
tól fellele nem esemelék, 2 forinttól
feltele síma és gyökere szőlővesszők
továbbá — 16 — 18 forinttól fellele saját
termésű rendkívül finom újborok kapha-
tók Ezenkívül mindenféle gyümölcsfa-
vadonok, akác- és gleditschia-csemekék
Tessék árjegyzéket (borról is)
kérni.

KLYTHIA A BOR APOLÁSÁRA

Az arezből szépi-
tése és finomítása.

RIZSPOR

egelegánsabb toilette-, bál- és szalon-puder tehát, rő-
zsaszin vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. es. kir.
tanár által Bécsben.

Elsméro levelek a legjobb körökből minden dobozhoz

Taussig Gottlieb

es. és kir. udvari toilette-zsappan és illatszergyar,
BECS I., Wollzeile 3. sz.

Kapható Zomborban: **Weidinger S. és Zs.**
kereskedő-cégénél.

Egy doboz 1 firt 20 kr. küldés
utánve vagy az összeg elegendő bor
küldés után.